

Tolerancijos korupcijai ir tarnybinės etikos pažeidimams indekso 2018 m. tyrimas

Korupcijos prevencijos tikslas – siekti, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų bei verslo įmonių veikla būtų nešališka ir skaidri. Aukščiausioji audito institucija (AAI) puoselėja nepriekaištingą reputaciją, siekia didinti visuomenės pasitikėjimą ja ir visu viešuoju sektoriumi bei suteiktų įgaliojimų ribose užkirsti kelią bet kokioms korupcijos apraiškoms. Valstybės kontrolės Korupcijos prevencijos komisija ir Tarnybinės etikos komisija, siekdamos nulinės tolerancijos korupcijai ir tarnybinės etikos pažeidimams, pasiūlė atlikti situacijos analizę apie institucijos darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją ir tarnybinės etikos pažeidimus, kiek plačiai paplitę šie reiškiniai ir kokia darbuotojų nuomonė apie korupcinio pobūdžio apraiškas ir tarnybinės etikos pažeidimus. Pasirėmus STT metodine pagalba kuriant antikorupcinę aplinką ir atsižvelgiant į gerąją kitų viešojo sektoriaus institucijų praktiką, buvo atlikta anoniminė Valstybės kontrolės darbuotojų apklausa.

TYRIMO TIKSLAS – nustatyti institucijos darbuotojų požiūrį į korupciją ir tarnybinės etikos pažeidimus, ar plačiai paplitę šie reiškiniai ir koks darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio bei tarnybinės etikos pažeidimų apraiškomis.

TYRIMO DALYVIAI – 161 darbuotojas.

TYRIMO BŪDAS – 13 klausimų anoniminė anketa.

TYRIMO TRUKMĖ - Anketai užpildyti buvo skirtos 9 darbo dienos, t. y. nuo 2018-05-07 iki 2018-05-17.

TYRIMO KLAUSIMAI:

- 2 klausimai, susiję su informacija apie respondentus (respondentų darbo trukmė AAI, jų amžius);
- 10 klausimų, susiję su respondentų požiūriu į korupciją, korupcijos prevenciją bei tarnybinės etikos pažeidimus;
- 1 atviras klausimas, skirtas respondentams, norintiems pateikti pasiūlymus bei pastabas dėl korupcijos ir tarnybinės etikos pažeidimų prevencijos AAI.

TYRIMO REZULTATAI

I. TOLERANCIJOS KORUPCIJAI LYGIS

1. Tyrimo rezultatai parodė, kad 62 proc. respondentų (100 atsakiusių) žino, **kur kreiptis norint informuoti apie korupcijos atvejus**, nežino 33 proc. (53 atsakiusieji), 5 proc. (8 atsakiusieji) mano, kad nėra prasmės informuoti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų.

Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint informuoti apie korupcijos atvejį?

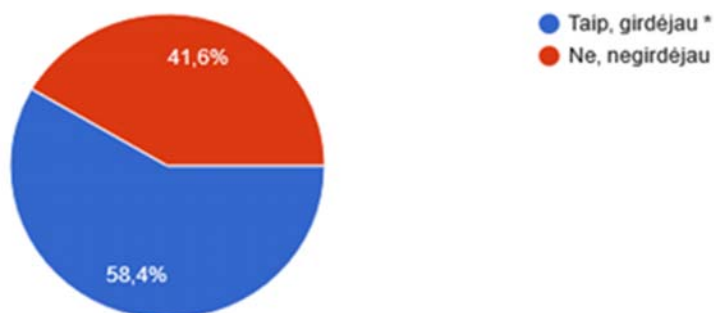
161 atsakymas

2. Apie VK vykdomas korupcijos prevencijos priemonės yra girdėję 58 proc. darbuotojų (94 asmenys), 42 proc. (67 asmenys) nėra girdėję.

Ar Jūs esate girdėję apie VK vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

161 atsakymas

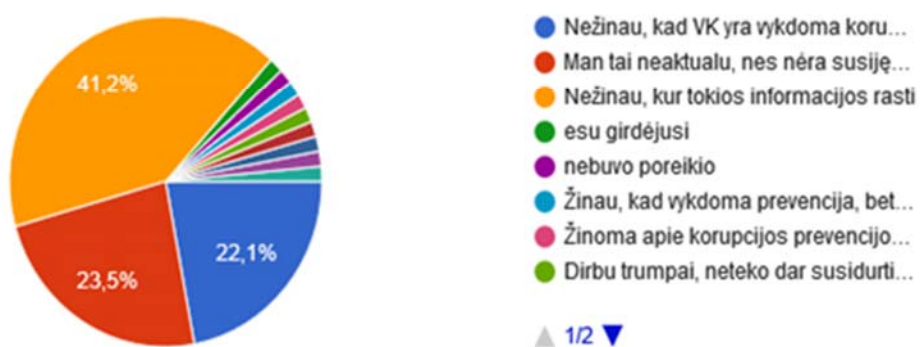
Darbuotojai, nurodę, kad apie institucijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemonės yra girdėję, atvirojo klausimo dalyje nurodė šias korupcijos prevencijos VK priemones:

- Privačių interesų deklaravimas;
- Antikorupcinis švietimas, informavimas, mokymai;
- Korupcijos prevencijos komisijos ir Tarnybinės etikos komisijos veikla;
- Tarnybinės etikos kodeksas;
- Rekomendacijos nusišalinti;
- Nešališkumo deklaracijos, apklausos pabaigus audita;
- Galimybė anonimiškai pranešti apie galimus korupcijos atvejus;
- Etikos egzaminas;
- teisės aktų projektų vertinimas antikorupciniu požiūriu ir kt.

3. Priežastys, dėl kurių respondentai nėra girdėję apie korupcijos prevencijos VK priemonės, nurodytos tokios: 41 proc. (28 asmenys) nurodė, kad nežino, kur tokios informacijos ieškoti; 24 proc. (16 asmenų) nurodė, kad tai neaktualu, nes nesusiję su asmens tiesioginiu darbu; 22 proc. (15 asmenų) nurodė, kad nežino, jog VK yra vykdoma korupcijos prevencija; po 5 proc. (po 3 asmenis) nurodė, jog yra girdėję, kad vykdoma korupcijos prevencija, bet nežino apie priemones, arba nurodė, kad institucijoje dirba labai trumpai.

Jei nesate girdėję apie VK vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nurodykite galimas priežastis: *

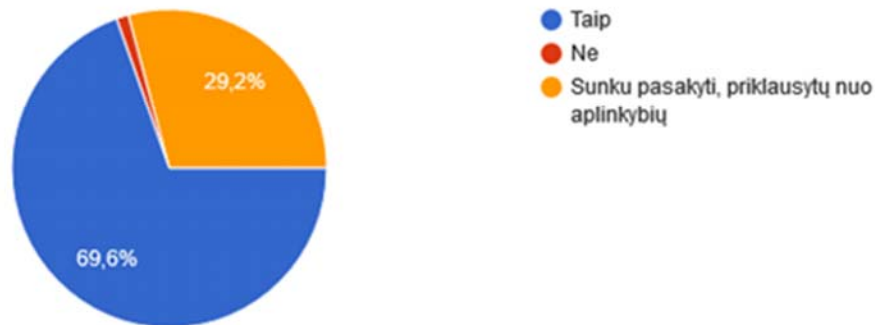
68 atsakymai

4. Į klausimą, ar informuotų apie jiems žinomą korupcijos atvejį 70 proc. respondentų (112 asmenys) atsakė teigiamai, neinformuotų – tik 1 proc. (2 asmenys), o 29 proc. respondentų (47 asmenys) atsakė, jog sunku atsakyti, priklausytų nuo aplinkybių.

Ar Jūs asmeniškai informuotumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį?

161 atsakymas

Paprašyti nurodyti, **į ką kreiptųsi, norėdami informuoti apie korupcijos atvejį**, didžioji respondentų dalis nurodė STT, tiesioginį vadovą, Korupcijos prevencijos komisiją, vadovybę, Tarnybinės etikos komisiją.

Pagrindinė **priežastis, dėl kurios darbuotojai neinformuotų apie korupcijos atvejus** (iš 37 pateiktų atsakymų) – 11 respondentų nuomone, tie, kurie informuoja, galų gale nukentia skaudžiausiai (30 proc. atsakiusiųjų). Po 14 proc. atsakiusiųjų (po 5 asmenis) nurodė, jog nėra įsitikinę, kad tai korupcijos atvejis arba nesijaustų saugūs informuodami. Po 11 proc. (4 asmenys) nežino, ką informuoti, arba atvejis toks nereikšmingas, kad nėra prasmės apie jį informuoti.

Nurodykite priežastį, dėl kurios neinformuotumėte: *

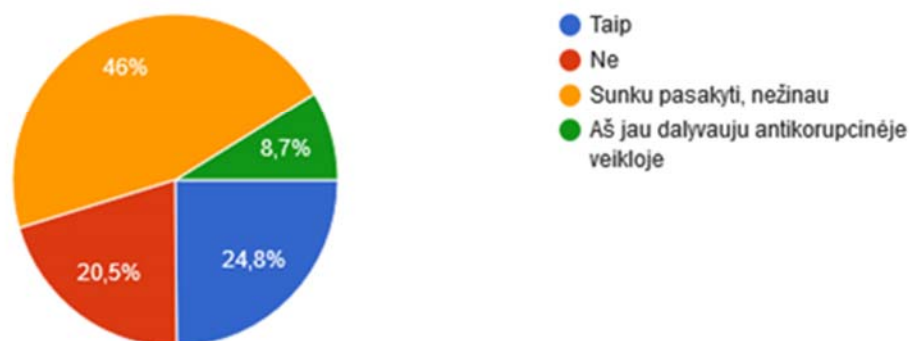
37 atsakymai

5. Į klausimą, ar norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje 161 respondentas atsakė taip: 25 proc. atsakiusiųjų norėtų, 20 proc. nenorėtų, 9 proc. jau dalyvauja šioje veikloje ir 46 proc. nežino.

Ar Jūs norėtumėte dalyvauti antikorupcinėje veikloje?

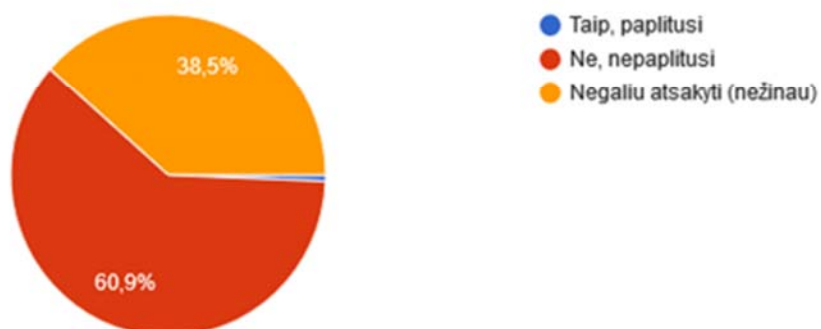
161 atsakymas

6. Tik 1 respondentas iš 161 (t. y. 0,6 proc. atsakiusių) pažymėjo, jog, jų manymu, yra paplitusi situacija, **kai norima neteisėtai atsilyginti VK darbuotojams**, 61 proc. nurodė, kad tokia situacija nepaplitusi, o likę 38,5 proc. teigė, jog apie tokią situaciją nieko negali pasakyti.

Kaip manote, ar VK yra paplitusi situacija, kai VK darbuotojams norima neteisėtai atsilyginti?

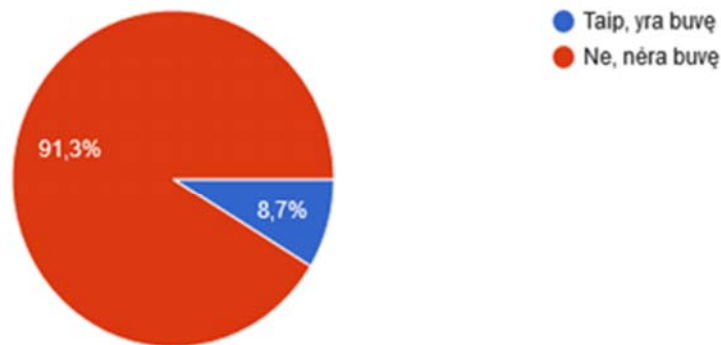
161 atsakymas

7. Pasak tyrimo dalyvių, tik 9 proc. iš jų (14 darbuotojų) yra **tekę susidurti su situacijomis, kai jam ar kolegai buvo siūlomas neteisėtas atlygis ar būtų pastebėtos kitokios korupcijos apraiškos**. Likusieji 91 proc. darbuotojų (147 asmenys) su tokiomis situacijomis nėra susidūrę.

Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas neteisėtas atlygis ar buvote kitaip darbe susidūrę su korupcijos apraiškomis?

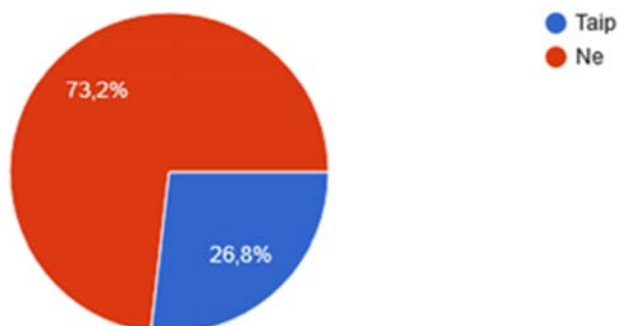
161 atsakymas

8. Į klausimą, ar apie tai, kad buvo siūlomas neteisėtas atlygis ar darbe pastebėtos kitokios korupcijos apraiškos, darbuotojas ką nors informavo, iš 41 atsakiusiojo 30 darbuotojų (73 proc.) atsakė neigiamai ir 11 darbuotojų (27 proc.) – teigiamai.

Ar apie tai, kad Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas neteisėtas atlygis ar buvote kitaip darbe susidūrę su kor...jos apraiškomis, ką nors informavote?

41 atsakymas

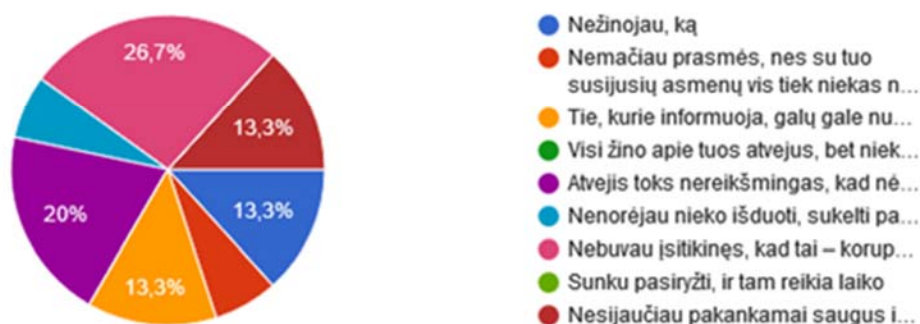
9. Į atvirą klausimą, ką informavo apie tokį faktą, 9 asmenys (56 proc.) nurodė informavę tiesioginį vadovą, 3 (19 proc.) – institucijos vadovybę, kiti 4 asmenys (25 proc.) nurodė neinformavę.

Paprašyti įvardyti priežastį, dėl kurios darbuotojai neinformavo apie korupcijos apraiškas, daugiausia respondentų – 4 (27 proc.) – nurodė, kad nebuvo įsitikinę, kad tai korupcijos apraiška. 3 darbuotojams (20 proc.) atvejis pasirodė toks nereikšmingas, kad nėra prasmės apie jį informuoti. Po 2

darbuotojus (po 13 proc.) nurodė, kad nežinojo, ką informuoti; kad tie, kurie informuoja nukenčia skaudžiausiai arba kad nesijautė pakankamai saugūs informuodami. Likę 2 respondentai (po 7 proc.) nenorėjo nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių arba nematė prasmės, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų.

Nurodykite priežastį, dėl kurios neinformavote: *

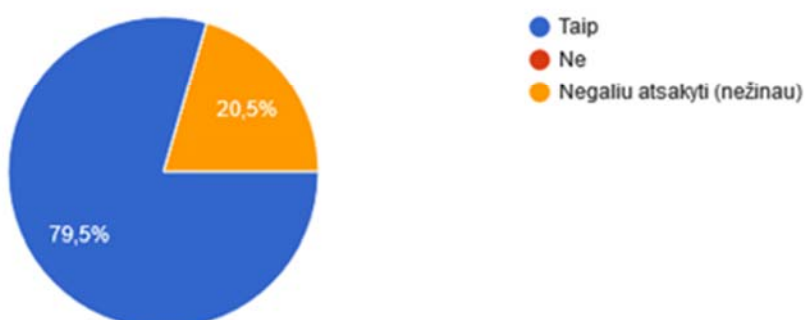
15 atsakymų

10. Jeigu ateityje susidurtų su korupcijos apraiškomis darbe, **pranešti apie tai pasiruošę** 80 proc. respondentų (128 asmenys), negali pasakyti 20 proc. respondentų (33 asmenys), o apsisprendusių nepranešti nėra.

Jeigu ateityje susidurtumėte su korupcijos apraiškomis darbe, ar apie tai informuotumėte?

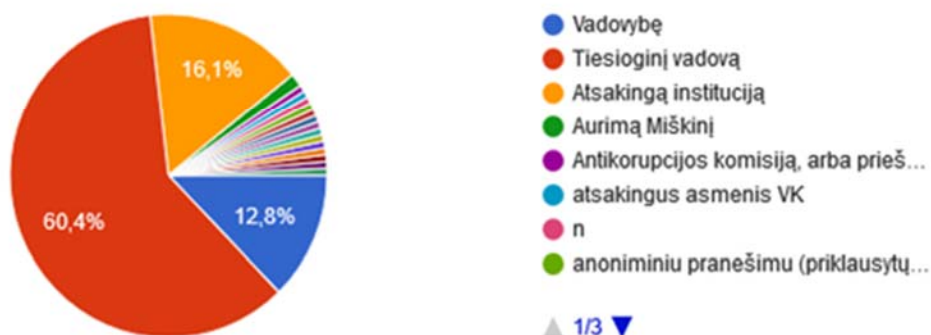
161 atsakymas

11. Daugiausia – 90 darbuotojų, t. y. 60 proc. – **pirmiausia informuotų** tiesioginį vadovą, 24 asmenys (16 proc.) – atsakingą instituciją, 19 darbuotojų (13 proc.) – vadovybę. Tik 1 asmuo (1 proc.) nurodė, kad nežino, ką informuoti. Likusieji informuotų Korupcijos prevencijos komisiją, Tarnybinės etikos komisiją, pasikonsultuotų, praneštų keliems atsakingiems asmenims, informuotų anonimiškai ir kt.

Nurodykite, ką pirmiausiai informuotumėte: *

149 atsakymai

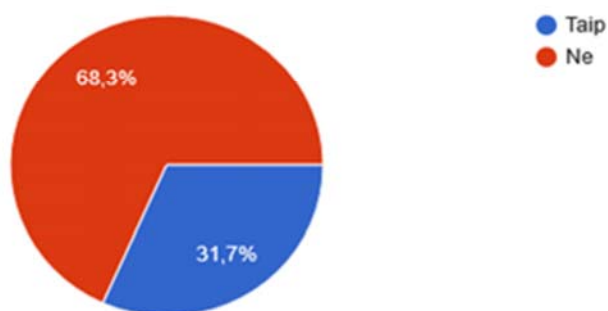
II. TOLERANCIJOS TARNYBINĖS ETIKOS PAŽEIDIMAMS LYGIS

Anketoje buvo pateikti 4 klausimai, susiję su požiūriu į tarnybinės etikos pažeidimus.

8. 68 proc. respondentų (110 asmenų) nurodė, kad jiems **nėra žinomi atvejai, kai VK darbuotojas galbūt padarė tarnybinės etikos pažeidimą**, 32 proc. (51 asmuo) – nurodė, kad tokie atvejai jiems yra žinomi.

Ar žinote atvejų, kai VK darbuotojas galbūt padarė tarnybinės etikos pažeidimą?

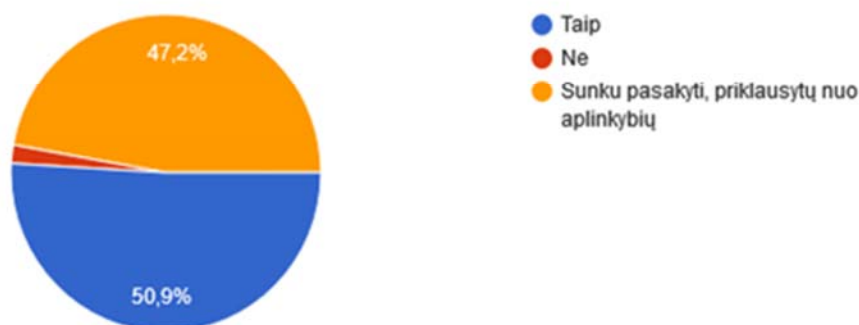
161 atsakymas

9. 51 proc. darbuotojų (82 asmenys) nurodė, kad **informuotų apie jiems žinomą VK darbuotojo galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą**, 76 asmenys (47 proc.) abejojo ir nurodė, kad tai priklausytų nuo aplinkybių, ir tik 3 asmenys (2 proc. respondentų) nepraneštų apie tokį atvejį.

Ar Jūs asmeniškai informuotumėte apie Jums žinomą VK darbuotojo galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą?

161 atsakymas

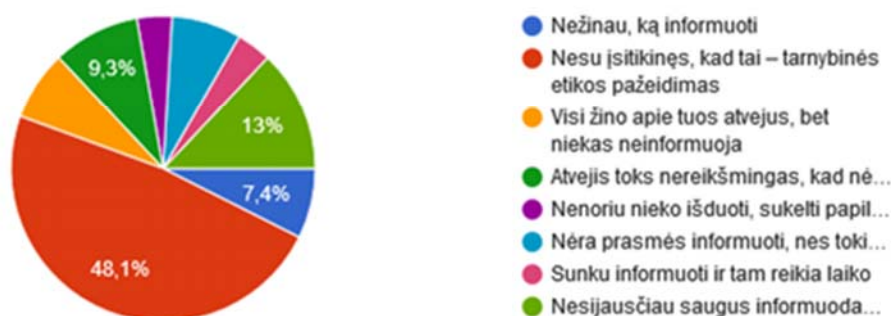

Priežastys, dėl kurių darbuotojai nepraneštų apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą, nurodytos tokios:

- 48 proc. darbuotojų nėra įsitikinę, kad tai – tarnybinės etikos pažeidimas;
- 13 proc. darbuotojų pranešę nesijaustų saugūs;
- 9 proc. darbuotojų žinomų atvejų yra labai nereikšmingi;
- Po 7 proc. darbuotojų nežino, ką informuoti; mano, kad visi žino apie tokius atvejus, bet niekas neinformuoja arba mano, kad nėra prasmės informuoti, nes tokie asmenys vis tiek nebūtų nubausti;
- Po 4 proc. darbuotojų nenori nieko išduoti ir sukelti papildomų rūpesčių arba mano, kad sunku informuoti ir tam reikia laiko.

Nurodykite priežastį, dėl kurios neinformuotumėte: *

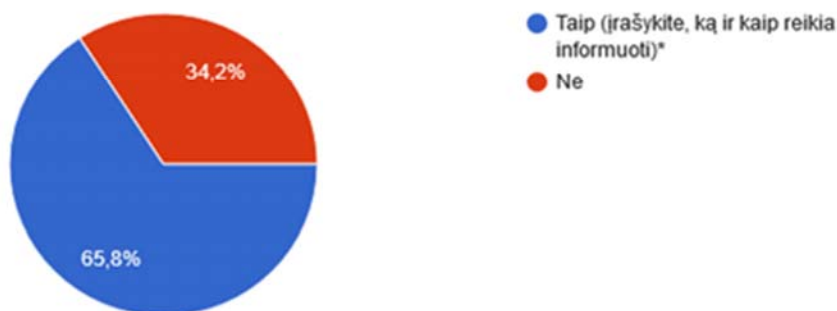
54 atsakymai

10. Du trečdaliai darbuotojų – 66 proc. (106 asmenys) – žino, **ką ir kaip reikėtų informuoti apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą**, nežino – 34 proc. respondentų (55 asmenys).

Ar žinote, ką ir kaip reikia informuoti apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą?

161 atsakymas

Atsakydami, ką reikėtų informuoti apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą, 41 respondentas nurodė Tarnybinės etikos komisiją, 30 - tiesioginį vadovą, 13 - VK vadovybę, 9 – KVS įrankį ir el. paštą info@vkontrole.lt, taip pat paminėta Korupcijos prevencijos komisija, VK valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo komisija.

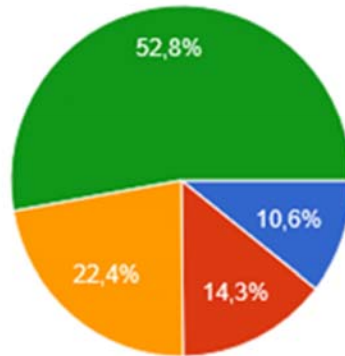
11. **Gauta 30 pasiūlymų ir pastabų dėl korupcijos ir tarnybinės etikos pažeidimų prevencijos VK vykdymo.** Pagrindinės dažniausiai paminėtos siūlomos priemonės – švietimas, mokymai, informacijos sklaida, reguliarūs priminimai, praktinių pavyzdžių pateikimas ir aiškinimas, Korupcijos prevencijos strategijos sukūrimas ir įgyvendinimas, atmintinės dėl elgesio identifikavus galimai pasireiškusių korupcinę veiką parengimas. Atkreiptas dėmesys į Vadovybės tono iš viršaus svarbą, nepotizmo, nepagarbaus elgesio netoleravimą, informacijos apie audito metu pastabėtus galimus korupcijos atvejus perdavimo STT ar VTEK tikslingumą.

III. INFORMACIJA APIE RESPONDENTUS

Tyrimė aktyviausiai dalyvavo 10 ir daugiau metų institucijoje dirbantys asmenys - 53 proc. 5 – 10 metų dirbančiųjų asmenų dalyvavo 22 proc., 1 – 5 metus dirbančiųjų – 14 proc. Atkreiptinas dėmesys, kad 11 proc. dalyvavusiųjų tyrimė darbuotojų dirba institucijoje iki 1 metų.

Jūsų darbo trukmė VK:

161 atsakymas

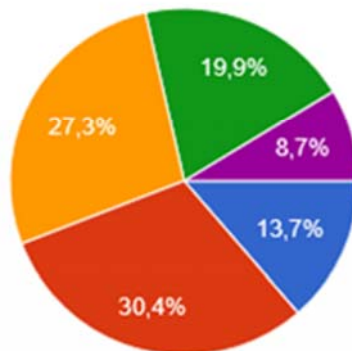

- iki 1 m.
- 1 - 5 m.
- 5 - 10 m.
- daugiau kaip 10 m.

Tyrimo dalyvavusių 161 respondentų amžius:

Jūsų amžius:

161 atsakymas

- iki 30 m.
- 31 - 40 m.
- 41 - 50 m.
- 51 - 60 m.
- 61 m. ir daugiau